

Izhaja vsak četrtek
in stane po pošti pošiljan letno Din 52, polletno Din 26, trimesečno Din 13. Narodnina se pošilja v naprej na upravo lista: »Narodni Gospodar« v Mariboru, Francišškanska ul. 14.

Posamezna številka stane 1.50 Din.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Isti se ne vračajo. Cene oglasov po dogovoru, za večkratne oglaševane primeren popust. Otvorjene reklamacije popoštnine proste. Ček račun poštnega urada Ljubljana št. 13.860.

NARODNI GOSPODAR

ORGAN NARODNE RADIKALNE STRANKE ZA MARIBORSKO OBLAST.

20. številka.

MARIBOR, dne 20. novembra 1924.

1. letnik.

Maribor, dne 17. novembra 1924.

Zdrav parlamentarizem je prvi in glavni predpogoj zdravega ustavnega in upravnega življenja. Narodna skupščina je ono torišče, kjer se gradi in utrjuje naša država. Z neprestanimi spremembami vlad in ministrov pa je vsako redno, uspešno parlamentarno delo nemogoče. Za časa trimesečnega federalističnega vladinega režima pa se je še posebno izkazalo, da so v federalističnem bloku združene politične stranke in skupine zasledovale zgolj strankarske interese in da jim je bilo notranje blagostanje in zunanji ugled naše države deveta briga.

Federalistični blok ni upošteval Vidovdanske ustave ter narodnega in državnega edinstva. Najvažnejše naprave, s katerimi stoji in pade obstanek naše države, so bile predmet najgusnejših klevet in najgrših izpadov in merodajni faktorji so ravno še v pravem trenutku naredili konec defetističnemu rovarstvu raznih protidržavnih elementov, ki so z protinarodnim in protidržavnim delom že tako daleč uspeli, da so se že majali tudi najnedotakljivejši stebri našega državnega organizma.

In danes stojimo ravno tam, kjer smo stali pred tremi meseci, samo s to gospodarsko, za nas vse neugodno razliko, da je trimesečna brezplodna doba Davidovičevega vladinega sistema samo na poslanskih dnevnicah požrla nad 9 milijonov dinarjev iz državne blagajne, tako torej, da je po starem pregovoru volk sit in koza cela.

Da bode v naši državi enkrat za vedno konec neprestanim vladinim spremembam, ki imajo le zle posledice za naše notranje-politične razmere, mora pri prihodnjih volitvah, dne 8. februarja 1925 pomagati zdrav razum nad praznimi in neizvedljivimi frazami in bratski sporazum med tremi v naši državi že od 1. decembra 1918 naprej ujedinenimi jugoslovenskimi plemeni.

Avtonomija, popolna odprava davkov in vojaškega službovanja, menda ne bo več držala med volilci. Da hočejo Srbi nas Slovence in našo slovensko domovino posrbiti, da nam hočejo vzeti našo sveto vero in nam vsiliti pravoslavje in da nas hočejo Srbi le izkoriščati in izrabljati, tudi te prazne volilne fraze pri prihodnjih volitvah ne bodo več imele zaželjenega uspeha, ker so imeli slovenski volilci v zadnjih letih prilike dovolj, da se prepričajo o neresničnosti in neupravičenosti teh neosnovanih agitacijskih sredstev.

Noben Srb še dosedaj ni pokazal, da zaničuje našo slovensko domovino. Vsak Srb spoštuje jezik in sveto vero naših slovenskih starišev in pradedov in ako je Slovenija 1. 1923 do 1. marca 1924 plačala 10 milijonov dinarjev več davka, kakor ga je državna uprava zahtevala od Slovencev, ni to krivda srbškega plemena, temveč neenakega izvrševanja davčne službe in pobiranja davkov. Tukaj naj bi vsi tisti, ki vsled lastnih neuspehov dolžijo srbško plemeno, zastavili vse sile za pozitivno, usvarjajoče delo. Saj je to njihova prokleta dolžnost, ker so izvoljeni poslanci našega naroda. Prerekanje o monarhiji in republikani ne bo prineslo davčne reforme, zboljšanja prometa in uprave, revizije uradniškega zakona, invalidskega zakona, zakona o vpokojitvah itd.

Politika je stvar poštenega pozitivnega dela iz ljubezni do naroda in prapor takega ustvarjajočega dela hoče dvigniti NRS nad dnevno brezdelje.

Teško samozatajevanje in žrtev polno je bilo naše delo v mariborski oblasti; a naše vrste so strnjene in bodo doprinesle tudi vse žrtve za to, da pride med tremi jugoslovenskimi plemeni do pravega, iskrenega bratskega sporazuma. Da se ta sporazum, ki je za obstoj in napredek naše države neobhodno potreben, uresniči, je treba delati drugače, nego so delale v federalističnem bloku zastopane stranke. Ako bo Slovenec zmerjal in zbadal Hrvata, Hrvat pa obrekoval in opravljal Srbina, Srb pa zopet udrihal čez Slovenca in Hrvata, potem je seveda vsak sporazum med tremi brati nemogoč. Zastopniki Slovenske ljudske stranke so vprizorili za časa volitev meseca marca 1. 1923 proti Srbom plemensko hujskarijo, katere še ni videl ta svet; Hrvatje so alarmirali inozemstvo in boljševike, da razbijejo našo državo; Davidovič pa je blagoslavljaj to delo s tem, da je stopil v skupno vladno predstavništvo plemenske hujskarije med Slovenci in hrvaškega protidržavnega republikanizma med Hrvati. Pri takih dejanskih razmerah, kakor smo jih imeli priliko opaziti v zadnjih letih, pa je vsak bratski sporazum izključen, pač pa bo prišlo do tega le tedaj, ako bo Slovenec podpiral Hrvata in Srbina, Srb pa zopet oba dva brata Slovenca in Hrvata, ker sta zlasti slednja dva, kot pripadnika bivše avstro-ogrske monarhije, potrebna podpore in po-

Veliki shod Narodne radikalne stranke v Beogradu.

V nedeljo dne 16. t. m. se je vršil v Beogradu v hotelu »Paris« prvi veliki volilni shod Narodne radikalne stranke. S tem zborovanjem se je otvorila volilna kampanja za skupščinske volitve. Za to veliko zborovanje so bili določeni govorniki: gg. ministrski predsednik Nikola P. Pašić, podpredsednik vlade Marko Trifković in minister notranjih zadev Boža Maksimović. Po nasvetu zdravnikov in to vsled slabega vremena se g. predsednik Narodne radikalne stranke N. Pašić ni mogel udeležiti tega veličavnega zbora. Zborovanja se je udeležilo okoli 6000 pristašev-volilcev, ki so prispeli iz vseh krajev naše ujedinjene države. Vsi prostori hotela »Paris« so bili nabito polni, tako da se veliko število udeležencev ni moglo udeležiti tega pomembnega shoda. Ko so prvaki Narodne radikalne stranke zasedli govorniško tribuno, med njimi preds. narod. skupščine g. Ljuba Jovanović, podpreds. min. sveta g. Marko Trifković, notranji minister g. Boža Maksimović in zunanji minister g. dr. Ninčić, so bili burno pozdravljeni. Nato je ob pol 10. uri otvoril zborovanje g. Mihajlo Marjanović, predsednik mestne organizacije in beograjski župan.

Kot prvi je dobil besedo ministrski podpredsednik g. Marko Trifković, ki je v svojem dvehurnem govoru očrtal politični položaj in vse važnejše dogodke zadnje ministrske krize. Nadalje je g. min. podpreds. M. Trifković pojasnil, kako so gotove stranke spremenile svoja načela glede ustave. (Klici: To je Davidovič! Doli z Davidovičem!) Radi te menjave temeljnega načela se je tudi spremenila politična situacija v narodni skupščini. Tedanja vlada g. Nikole Pašića (klici: Živel Nikola Pašić!) se je z ozirom na spremenjeni politični položaj odločila, da apelira na narod, če tudi on odobrava tako spremembo. Takratna opozicija se je temu protivila, naglašajoč, da je narodna skupščina za delo sposobna, zlasti ko je bilo 27. maja zaključeno redno zasedanje. Opozicija je zahtevala, da se skliče izredno zasedanje narodne skupščine, ker to zahtevajo notranje in zunanje prilike. Državno upravo so dobili v roke gospodje ožjega bloka. (Klici: Doli z njimi! Proč s separatisti! Proč s federalisti!) Bivša blokaška vlada je sestavila deklaracijo, ki je bila zelo nejasna, neopredeljena in je skrivala gotove stvari. Min. podpreds. je nadaljeval, da so bivši blokaški ministri nastopali z nejasnim programom in po treh mesecih je morala blokaška vlada pasti pod težkim bremenom velikih osebnih neuspehov. Mesto, da so dosegli sporazum, so ustvarili še bolj napete odnose med srbškim in hrvaškim narodom, nego so bili popreje. Nad njihovim postopanjem je že sedaj izrečeno javno mnenje in volilci bodo v kratkem izrekli svojo sodbo, če je to dobro, kar so blokaši napravili. — G. M. Trifković se je v svojem govoru dotaknil tudi prvega volilnega govora Ljube Davidoviča. Odločno je odklanjal Davidovičeve očitke, da je radikalni sporazum enak sporazumu hajduka, ki sreča potnika ter mu zagrozi: »Denar ali življenje!« Marko Trifković konstatira v svojem govoru, da je težko razpravljati s takim nasprotnikom in voditeljem velike stranke, ki na tako prostaški način kvalificira delovanje stranke, katera že nad 40 let vodi državne posle. Radikalna stranka je ponosna na svojo preteklost in na delovanje svojega načelnika Nikole Pašića, ki je dokončal najvažnejše in največje državne posle na korist celokupnega našega naroda, na korist ujedinenju Srbov, Hrvatov in Slovencev. (Viharno odobravanje. Klici: Živel Nikola Pašić!) Popolnoma netaktno je, da se veliki radikalni stranki imputira hajduški sporazum. Ministrski podpredsednik je nato navajal razna zgodovinska dejstva, ki jasno kažejo, s kako veliko požrtvovalnostjo so radikali delovali za sporazum med Slovenci, Hrvati in Srbi. Krfska deklaracija, narodno in državno ujedinenje z manifestom z dne 1. decembra 1918, sprejem vidovdanske ustave in drugi politični dogodki kažejo, v koliko je kraljevina Srbija upustila. Ugotoviti je treba, da sta kraljevina Srbija in Črna gora dve suvereni državi, imeli sta nad 100 let svoji vladi. Povodom narodnega ujedinenja so se opustile pokrajinske vlade v Dalmaciji, Sloveniji in na Hrvaškem, dočim bi tudi Srbija za časa svoje obnove nujno potrebovala posebno vladno, kar pa se ni zgodilo. Kako more g. Davidovič govoriti, da vodilni radikali politiko hajduškega sporazuma?

duka o narodni zavesti, osobito pa o državljanskem ponosu in ker njima more dati ta poduk edinole Srbini, ki se je v državni zavesti in ponosu vzgojeval in utrjeval na raznih bojiščih, v večni borbi za državno samostojnost kraljevine Srbije in naše ujedinjene Jugoslavije.

Na mirovni konferenci je bila nam Srbom pri-sojena vojna odškodnina, da obnovimo porušene kraje v Srbiji in Črnigori. Zahtevali smo, da nam dajo kot del odškodnine železniške vozove in lokomotive. Dobili smo jih, a ti železniški vozovi in lokomotive so prišle bolj v korist Sloveniji in Hrvatski, kakor pa Srbiji in Črnigori. V Srbiji imamo namreč samo okoli 300 km železniških prog. Črna gora nima nikakih železnic, Hrvatska in Slovenija pa nad 3000 km.

Kar se tiče politike sporazuma je povdarjal: Sporazum Ljube Davidoviča pomenja sporazum razuzdanosti, pomenja sporazum slabosti in neznanja. — Zelo ostro je kritiziral g. Marko Trifković politiko Stj. Radića in njegove stranke, naglašajoč, da ako je potrebna politika srca in pameti, je baš to potrebno Stjepanu Radiću, da se ne bi tako surovo izražal o našem kralju. (Klici: Živel kralj Aleksander!) Radić želi, da se pri nas uvede parlamentarizem po angleškem primeru? Kaj to znači? To znači, da mora Stjepan Radić prav dobro vedeti, kako se ima postopati napram kralju. (Klici: Izdajalec je! Radić je rušilec države! Sramota!) Radić je dalje psoval naše svetinje, norčeval se je iz naše albanske Golgate. Albanija je bila naša Golgata in mi smo na njo ponosni. Velika neresnica je, kar trdi Stjepan Radić, da smo šli čez Albanijo zato, ker so nas od zadaj podili s strojnimi. Mi smo šli čez Albanijo iz našega notranjega čustva, ker Srb ni hotel postati avstrijski rob. Gladni in raztrgani smo korakali z našim kraljem čez Albanijo, da nismo postali sužnji. To naj si Stjepan Radić prav dobro zapomni! Odločno moramo tudi odklanjati Radićevo psovanje in njegove klevete, ki jih je izrekel proti našim herojem, ko govori, da so naši vojaki ubijali neoborožene ujetnike in da so jih na tisoče podušili. To je nersramna laž, ki jo je sposoben samo tip, kakršen je Radić.

Ob koncu svojega govora je min. podpredsednik g. Marko Trifković odločno izjavil, da se Narodna radikalna stranka volitev ne boji, nasprotno s samozavestjo gleda na končni izid, dočim je širši blok vedno kazal veliko bojazen pred volitvami.

Ko je g. M. Trifković končal svoj obširni govor, je povzel besedo notranji minister g. Boža Maksimović. V svojem velikopoteznem govoru je podal temeljne točke svoje notranje politike, ki jo vodi z železno roko napram separatističnim elementom, osobito napram HRSS in federalistom. Radić nastopa kot izdajalec, kot destruktiven element. Mi ne moremo sprejeti niti republike, niti federacije držav, niti ne Radičevega mirovtvorstva, ker se za temi besedami skrivajo vse drugačni cilji. V svetovni vojni so našo hrabro dinastijo psovali z najogabnejšimi priimki. Našega blagopokojnega kralja Petra so nazivali »kralja opankarjev«, toda kralj Peter je s svojim junaštvom priboril narodu svobodo in ujedinenje, dočim sta spravila cesar Fran Josip in Viljem svoji državi v propad. Ne moremo sprejeti federacije držav in o taki točki mi ne razpravljamo. Naša vlada ne more biti nobena Radičeva filijalka, kakor je to bila prejšnja vlada, ki ni mogla storiti nikakega sklepa, dokler Stjepan Radić ni dal svojega blagoslova. V zvezi s samostojnimi demokrati smo se odločili zahtevati poveritev vodstva državnih poslov in izvršiti apel na narod, če odobrava ali ne našo politiko, ki je politika na dobro in srečo domovine. (Burno in dolgotrajno odobravanje ter klici: Živijo Boža Maksimović, živijo kralj, živijo Pašić!)

Predsednik mestne organizacije NRS in župan beogradske občine g. Mihajlo Marjanović se je zahvalil zborovalcem za lep odziv in jih zaprosil, da se mirno razidejo na svoje domove, brez vsakih manifestacij, da ne bi došlo do incidenta. Manifestacija se naj vrši dne 8. februarja 1925, kjer bo dana prilika vsakemu državljanu, da svobodno s kroglico v roki pokaže, ali odobrava politiko g. Davidoviča in njegovih pomagačev, ali pa politiko g. Nikole P. Pašića, predsednika Narodne radikalne stranke. Pri razhodu so tisočere množice ponovno vzklikale in pozdravljale gg. Marko Trifkovića, Ljubo Jovanovića, a posebno še notranjega ministra Božo Maksimovića, kateremu so privedile prave ovacije na ulici. Iz zborovanja so bile poslani pozdravne depeše Nj. Vel. kralju in Pašiću.

Dal Bog, da zmagá pri volitvah dne 8. februarja 1925 zdrava pamet in le na zdrav razum naših volilcev apeliramo, ker smo prepričani, da nam je s tem zasigurana zmagá naše velike ideje narodnega in državnega edinstva in odkritega bratskega sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci!

Sadovi klerikalizma in republikanstva.

Beograjska »Istina« je prinesla članek, v katerem se pritožuje čez Hrvatce in Slovence, češ, mi smo v bivši Srbiji živeli srečno in zadovoljno brez Hrvatov in Slovencev, pa bodemo tudi sedaj lahko živeli brez njih, ker mi od njih nič nimamo in ker nas oni samo motijo pri našem narodno-gospodarskem razvoju.

Besede, ki jih je izrekel beograjski list, so jako pomembne za razpoloženje gotovih beograjskih krogov pri današnji politični situaciji.

»Slovenec«, »Slovenski Narod« in »Jutro« so izkoristili približno enakó ta članek beogradskega lista s tem, da so izlili svojo jezo na Srbe ozir. da so prišli z kratko in jezno gesto preko njega.

Naš namen je, poiskati razloge in vzroke, zakaj je beogradska »Istina« pisala v smislu, da je potrebno se odkrižati republikanski Hrvatov in avtonomističnih Slovencev?

Ako živijo trije bratje v eni hiši, pa nastane med njimi spor, ker se vmešujeta mlajša brata v skupne pravice, je razumno, da najstarejši brat, ki je položil v domačijo vse svoje žulje, vso svojo pridnost in ljubezen, nekega dne reče: mi smo sicer bratje, naša je skupna domačija ali, ker se vidva hočeta na vsak način oddeliti od nas, lahko gresta; jaz bom živel lahko za sebe, ako bodeta vidva živela, pa je vajina stvar, saj vidva sama hočeta, da se oddelita od mene.

Tudi v naši skupni državi, kjer živimo Slovenci, Srbi in Hrvatje kot bratje na skupni domačiji, kriči Radić za svojo hrvaško republiko in Korošec za svojo slovensko avtonomijo.

Tudi mi bi bili za avtonomijo in za svojo samostojno slovensko državo. Ali nastane tukaj vprašanje, ali je taka slovenska država sploh mogoča, ali se bo ona mogla gospodarsko držati, ali ne bo ona padla v roparske roke mogočnih sosedov?

Mi smo majhni in štejemo okoli 1 milijon prebivalcev. Naša polja so nerodovitna, naša industrija je še v povojih, tako da postanemo lahko vsak moment plen naših sosedov.

Velika železniška nesreča na Pragerskem.

V noči od 17. na 18. novembra t. l. se je pripetila na Pragerskem železniška nesreča, katera je sicer povzročila veliko materialno škodo, k sreči pa ni tujala nikake človeške žrtve. Od vseh potnikov, kateri so bili v mešanem vlaku, ki prihaja iz Čakovca v Pragersko ob 12. uri ponoči, ni bil nihče drugo ranjen, razven enega spremljevalca konj, kateremu se je zlomila roka.

Nesreča je nastala na ta način, da je tovorni vlak iz Maribora nekaj minut prehitro pripeljal v postajo Pragersko, tako da sta oba vlaka ob istem času vozila v postajo, vsled česar je tovorni vlak prerezal mešanca. Tovorni vlak bi se bil moral ustaviti po predpisih tamošnje postaje pred postajo Pragersko poleg kurilnice, za kar je imel predpisani signal. Strojvodja tovornega vlaka s 870 ton tovara, je prvokrat vozil na tej progi, vsled česar tudi ni tako informiran o obstoječih predpisih. Akoravno je takoj, ko je zagledal signal stoj, začel zavirati, se mu z ozirom na izvanredno težo vlaka, zmrznjene tračnice in z ozirom na nekoliko padca proti postaji, ni posrečilo vlaka pravočasno ustaviti, vsled česar je prerezal mešanca.

Komisija, katera je prišla iz Ljubljane ob 9. uri dopoldne, je po celodnevem zaslišanju ugotovila popolnoma nekrivdo službujočega prometnega uradnika. Prisotnosti duha prometnega uradnika g. Goloba se je zahvaliti, da se ni zgodila še večja nesreča, katera bi zahtevala več človeških žrtev. Ko je videl, da je karambol neizogiben, dal je strojevodji mešanega vlaka znamenje, da vožnjo pospeši in v resnici je tik za vozom, v katerem je bilo 20 ljudi, trčil stroj tovornega vlaka v vagono, napolnjene z različnim blagom in konji.

Vsa dela, katera je povzročila nesreča, je mariborska delavnica s pomočjo domačega osebja s čudovito spretnostjo končala do pol 12. ure dopoldne, promet pa sploh ni bil oviran.

»Slovenec« ve poročati, da je nesrečo zakrivil službujoči uradnik in da je ena oseba mrtva, kar pa ne odgovarja resnici.

Važnost članske izkaznice NRS.

Poljski delavci iz Gor. Lakuša, ki so bili za časa poljskega dela zaposleni v Veliki Kikindi in kateri so člani krajevne organizacije NRS v Gornjem Lakušu, nam pripovedujejo sledečo historijo:

Ko se je končalo poljsko delo, so se pričeli delavci odpravljati zopet domov. Predno pa so hoteli odpotovati, jih je gospodar, pri katerem so bili zaposleni, poklical k sebi, da napravi s svojimi delavci obračun. Terjatev, ki so jo imeli dobiti delavci od svojega gospodarja, je znašala 12.000 dinarjev. Razen tega plačila so imeli delavci tudi prosto hrano. Ko so delavci zahtevali, da se jim plača njih zaslužek, jim tega gospodar ni hotel priznati. Ker so delavci uvideli, da gospodar nikakor ni pripravljen jim plačati, kar jim gre, so ga prijavili policiji. Ko je gospodar uvidel, v kakšnem položaju se nahaja in da ga lahko oblasti prisilijo, da plača delavcem ono plačo, za katero so se pogodili, je šel na policijo ter naznanil, da so vsi delavci komunisti in protidržavni

Italijani, ki so znani, da se jako malo ozirajo na mednarodne pogodbe, prežijo po naši Sloveniji, zlasti po Trboveljskih rudnikih, in čakajo samo ugodnega trenutka, da pobašejo naše rudnike in z njimi velik del Slovenije.

Nastane sedaj vprašanje, ali bo naše delavstvo lahko konkuriralo z Italijani, ki so navajeni na malo polente in vode, in ali ne postoji opasnost, da bo naše delavstvo porinjeno popolnoma v ozadje, v brezposlenost in bedo.

Eto, to je posledica Koroščeve in Radićeve politike.

Mi moramo razumeti, da bo Srbom nekega lepega dne kričanje Koroščevo in Radićevo dovolj in da bodo oni prišli v resnici do tega, da bodo rekli: vi zahtevate republiko in avtonomijo, to kar zahtevate, Vam damo, nas pa pustite pri miru, da lahko delujemo za gospodarski dobrobit svojega naroda mirno in nemoteno.

Politika dr. Korošca in Radića hoče zavestno ali podzavestno razdreti našo državo in v svojem blaznem strankarstvu naše slovenske kraje spraviti pod italijanski fašistovski bič.

Edino naša radikalna stranka je tista, ki se bori proti tej nesrečni politiki naših strankarsko blaznih klerikalcev in ki hoče, da živijo v skupni državi Slovenci, Hrvatje in Srbi kakor bratje na skupni domačiji.

Sedaj ko se dvigajo volitve v državni zbor, je dolžnost vsakega Slovenca, ki ljubi svojo slovensko domačo grudo, da odda svoj glas najmočnejši državni stranki, t. j. narodni radikalni stranki in s tem prepreči, da ne bo naša država padla vsled neumne politike naših avtonomistov v žrelo italijanskega fašizma.

Ako bomo mi poslali naše Slovence v to najmočnejšo državno stranko, potem se ne bo noben beograjski list drznil pisati, da naj gremo mi Slovenci, kamor hočemo, ker bo slovensko ljudstvo pokazalo potom svojih poslancev, da je ono za skupno delo na skupni domačiji.

elementi. Policija je verjela gospodarjevi prijavi ter hotela takoj vse delavce zapreti. A delavci, zvesti pristaši Narodne radikalne stranke, so se spomnili, da imajo s seboj članske legitimacije NRS in so se z njimi legitimirali kot taki, in da je popolnoma nemogoče biti komunist, ako je član NRS. Ko je policija to sprevidela, da jih nikakor ne more zapreti kot pristaše NRS, je takoj razveljavila sklep, s katerim so bili že vsi obsojeni kot protidržavni elementi in jih takoj oprostila z motivacijo, da: kdor je član Narodne radikalne stranke, nikakor ne more biti komunist obenem.

Gospodar je bil prisiljen, da je delavcem izplačal obljubljeno plačilo. Žalostno je gledal legitimacije NRS, ki nosijo sliko našega šefa stranke g. Nik. P. Pašića. Prepričal se je, da se ni dobro igrati z ljudmi, ki so organizirani v najmočnejši stranki naše države, in to je v Narodni radikalni stranki.

Pokret NRS v mariborski oblasti. Pozor! Volilci! Pozor!

REKLAMACIJSKI ROK

za volitve v narodno skupščino poteče dne 24. t. m. Pazite, da ne zamudite reklamacijskega roka! Reklamirajte sebe in opozorite prijatelje in znance na to, da niso v volilnih imenikih in da morajo reklamacijo vložiti do 24. novembra 1924, ker sicer nimajo volilne pravice! Izreklamirajte vse tiste, ki so v volilnih imenikih in ki nimajo volilne pravice in o katerih Vam je znano, da ne bodo volili z Vami. Zaupnike na deželi opozarjamo, da ležijo v našem tajništvu samo volilni imeniki za mesto Maribor! Volilni imeniki za druge občine na deželi pa ležijo pri dotičnih obč. uradih in tudi pri okrožnem sodišču v Mariboru. Zadnji dan za reklamacije je za vse volilce 24. nov. 1924. Vsak naš pristaš, ki zamudi reklamacijski rok, je s tem zakrivil zločin proti obstoju naše države. Zatorej še enkrat: vsi na krov v svrhu pravočasnega vpogleda v volilne imenike, ki ležijo za mesto Maribor v našem tajništvu, za druga mesta in podeželske občine v naši mariborski oblasti pa pri občinskih uradih.

DELEGAT OBL. ODBORA NRS ZA MARIB. OBLAST V BEOGRADU. V zadevah stranke in njenih pristašev je odpotoval v Beograd g. Janko Tavčar, podpredsednik obl. odbora NRS v Mariboru. G. Janko Tavčar ostane dalje časa v Beogradu, da boče na pristojnih mestih interveniral zlasti v onih zadevah, ki že več mesecev čakajo rešitve v posameznih oddelkih.

Pokret. Dne 13. t. m. ob 8. uri zvečer se je vršil na Pobrežju sestanek članov krajevne organizacije NRS, ki je bil prav dobro obiskan. O politični situaciji, o organizaciji stranke in o njenem tisku je obširno poročal g. Janko Tavčar, podpreds. oblast. odbora NRS v Mariboru. Z ozirom na predstoječe volitve v narodno skupščino v Beogradu se je sprožila zanimiva debata, v katero so posegli odborniki krajevne organizacije NRS v Pobrežju in tudi drugi člani. G. Janko Tavčar in Luka Tavčar iz Maribora sta tudi posegla v razgovor in zlasti z ozirom na reklamacijsko dobo in na podrobnosti volilne agitaci-

je podala potrebne nasvete. Pri dobrem razpoloženju je predsednik kraj. org. zaključil pomembni sestanek in udeleženci so se v polnem zadovoljstvu razšli s trdnim sklepom, da bodo krepko posegli v volilno agitacijo in spravili vse naše volilce do zadnjega moža na volišče. — Dne 14. t. m. se je vršila seja I. pododbora v Mariboru. Na seji so bili razun enega odbornika zastopani vsi, prisostvovali pa so seji odborniki iz drugih okrajev, kar dokazuje, da se meščani zanimajo za gibanje in delovanje NRS. Na dnevnem redu so bila vprašanja, ki se tičejo notranjega poslovanja v stranki. Razpravljalo se je pa tudi o bodočih volitvah. Vsi odborniki so bili enoglasno mnenja, da zahtevajo zgodovina, tradicije in ponos NRS kot najmočnejše stranke v državi, za stranko temu primerno vlogo pri eventualnem sporazumnem nastopu v skupščinski volitve. — V soboto dne 15. t. m. se je vršil v Hoča h zaupni sestanek tamošnje kraj. organizacije NRS. Tudi ta sestanek je bil zelo povoljno obiskan. G. dr. Rudolf Ravnik, odvetnik v Mariboru, je podal obširno poročilo o političnem položaju in o vseh za volilno pripravo važnih točkah in se dotaknil tudi nekaterih krajevnih zadev, ki so v gospodarskem oziru za posameznike in celo občino važnega pomena. Poročilo predsednika obl. odbora NRS v Mariboru je bilo vzeto na znanje s splošnim odobravanjem. V razgovoru se je spregovorila marsikatera resna beseda o političnem položaju in je cela debata dokazala, da se naši pristaši zanimajo za dnevna politična in gospodarska vprašanja ter da je vodstvo naše tamošnje krajev. organizacije v pravih rokah.

Dol. Lendava. Na seji mestnega odbora NRS, ki se je vršila dne 14. t. m. in na kateri se je tudi izvedla organizacija mestnega odbora NRS, je bil enoglasno izvoljen sledeči odbor: Marko Hozijan predsednik, Jožef Grča podpredsednik, Štefan Lutar tajnik, Franc Hozijan blagajnik. Vsi izvoljeni možje so posestniki v Dol. Lendavi. Novoizvoljeni g. predsednik je v daljšem govoru orisal sedanji politični položaj ter delo organizacije. Storili so se potrebni sklepi za čim uspešnejšo agitacijo za volitve v narodno skupščino. — Dne 16. t. m. pa se je vršila seja srezkega odbora NRS v Dol. Lendavi. Seja je otvoril predsednik srezkega odbora g. Jožef Kiraly. Poročal je o stanju krajevnih organizacij NRS v Dol. Lendavskem srezu in ugotovil, da se ideja NRS v Prekmurju vedno bolj širi. Vse organizacije delajo z vso intenzivnostjo za čim najlepší izid skupščinskih volitev. Ker so bile na tej seji zastopane vse krajevne organizacije omenjenega srezu, so predsedniki posameznih krajev. odborov NRS poročali o svojem detajlnem delovanju. Srezki odbor je dal omenjenim zastopnikom krajevnih odborov potrebna navodila za agitacijsko delovanje. Ker je bilo v srezkem odboru mesto podpredsednika za izpopolniti, je bil izvoljen enoglasno za podpredsednika g. Josip Grča. Ko je bil dnevni red izčrpan, se je seja po triurnem razpravljanju zaključila.

Srezki odbor NRS v Dol. Lendavi naznanja vsem krajevnim organizacijam in svojim članom, da se je strankina pisarna prenestila v hotel »Krona« I. nadstr. soba št. 1. Uradne ure so vsako nedeljo in praznik od 8. do 12. ure. Pristaši in somišljeniki, obračajte se v vseh zadevah na omenjeno tajništvo, ki gre rade volje vsakomur na roko.

Občni zbor III. mestnega okraja NRS se je vršil v torek dne 18. nov. v obl. tajništvu NRS. Zbora se je udeležilo prav lepo število članov in somišljenikov iz omenjenega okraja. Podpredsednik je v kratkih izvajanjih podal obširno poročilo o delovanju meljskega predmestja in o delovanju starega odbora. Po referatu starega odbora se je vršila volitev novega odbora. Takoj se je konstituiral novi odbor, v katerega so bili izvoljeni najagilnejši zastopniki vseh posameznih slojev, tako da so v njem zastopane vse stroke, ki spadajo pod III. okraj mesta Maribor. Končanim formalnostim je sledilo obsežno poročilo o sedanjem političnem položaju. V lepih obrisih nam je govornik tudi naslikal pogubonosno delo Koroščeve in Radićeve stranke ter opozoril na to, kakšna nevarnost nam je pretela, ako bi se še nadalje vodila politika separatističnega bloka. Pozival je navzoče, da se strnejo vsi od prvega do zadnjega ter da pritegnejo še druge v naše vrste, da nam bode lažje uspelo uničiti razdiralno delo, ki resno ogroža obstoj naše ujedinjene države.

Seja IV. pododbora NRS za mesto Maribor se vrši v petek dne 21. t. m. ob 7. uri zvečer v gostilni Benko na Koroški cesti. Vsi odborniki se prosijo, da se seje polnoštevilno udeležijo, opiraje se na veliko važnost predstojećih skupščinskih volitev.

V. krajevni pododbor NRS za mesto Maribor je imel v pondeljek 17. t. m. svojo redno pododborovo sejo, katere so se udeležili vsi odborniki. Na dnevnem redu so bile volilne priprave za dotično predmestje. Sklenili so se tozadevni sklepi.

Odborniki pododbora NRS za V. mestni okraj se obveščajo, da se vrši širša odborova seja, katere se naj udeležijo vsi odborniki, v pondeljek dne 24. t. m. ob 7. uri zvečer v gostilni »Bernkopf« na Frankopanovi cesti, in ne več v gostilni pri »Lokomotivi« kot doslej. Seja je strogo obvezna za vsakega odbornika in radi tega se pozivajo vsi odborniki, da se iste sigurno udeležijo. Seja se bodo od sedaj naprej vršile vedno v gostilni »Bernkopf«. Odborniki, ne pozabite, da Vas kliče in veže dolžnost. — Pododbor za V. mestni okraj.

Politični pregled.

Naš notranji položaj.

Ministrski predsednik g. Nikola Pašić in šef NRS je po daljši bolezni zopet okrevaj ter šel dne 12. t. m. prvič iz stanovanja ter se isti dan udeležil tudi seje glavnega odbora Narodne radikalne stranke in s tem zopet sprejel dejansko svoje posle vodstva stranke. Na seji se je izvolil glavni volilni odbor NRS, kateremu je predsednik g. Ljuba Jovanović, člani pa dr. Laza Marković, Boža Maksimović, dr. Momčilo Ivković ter Joca Jovanović. Temu odboru je poverjeno vodstvo volilne kampanje. Sklenilo se je tudi, da se v najkrajšem času izda volilni proglas na narod. Izvolil se je tudi odbor, v katerem so zastopani gg. Pašić, Trifković in Ljuba Jovanović in ki bodo razmotrivali o enotnem nastopu pri prihodnjih volitvah s samostojnimi demokrati v posameznih delih naše kraljevine. V četrtek 13. t. m. se je vršila ministrska seja pod predsedstvom Nikole Pašića in na kateri je imel daljši govor o razvoju političnih prilik in o delovnem programu vlade. Vršil se je tudi razgovor o rekonstrukciji kabineta ozir. izpopolnitvi istega. Železniški minister Andra Stanić je poročal, da je ukinitel naredbo bivšega klerikalnega ministra Sušnika, s katero se je dovolilo 40-odstotni popust pri prevozu prehrane v naravno špekulativne namene. Ako bi ostala naredba v veljavi, bi bila državna blagajna oškodovana za 70 milijonov kron. To lepo vsotico bi spravili klerikalci v svojo nenasitno malho, a ubogemu ljudstvu bi ne bilo nič pomagano, kvečjemu bi bilo še oškodovano. — Opozicija je razdvojena ter o kakšnem skupnem nastopu ni govora. V Davidovičevi stranki je došlo do hudih sporov. Zemljoradniki odklanjajo volilne kompromise. Na konferenci poslanskega kluba in ožjega glavnega odbora zemljoradniške stranke je bilo sklenjeno, da bodo oni nastopili samostojno, ne da bi se vezali z drugimi strankami. Blokaši sami uvidevajo, da bodo pri skupščinskih volitvah vsled svoje razcepjenosti utrpeli hud poraz. Akcijski odbor Narodne radikalne stranke je za Bosno in Hercegovino že razdelil kandidature za ta okrožja. — Državni odbor, ki vodi po ustavi volitve, se je sestel k svoji prvi seji v torek 18. t. m., kateri je predsedoval skupščinski predsednik Ljuba Jovanović. Predlagal je, da se vzame kot podlaga za nove skupščinske volitve, ki se bodo vršile 8. februarja 1925, ljudsko štetje iz leta 1910, ne pa iz leta 1921. Predlog g. Jovanovića je bil sprejet, akoravno je glasovala opozicija proti. To je bil prvi poraz opozicije v državnem volilnem odboru. Državni odbor je nato pričel razmotrivati o razdelitvi števila poslancev na posamezna okrožja. — Na seji ministrskega sveta, ki se je vršila v torek, je bil določen večmilijonski kredit za izboljšanje prometa. Sklenilo se je tudi, da se bo dal kovati niklasti denar po 2, 1 in pol dinarja. Tega kovinastega denarja se bo naročilo v znesku 200 milijonov dinarjev in ki naj nadomestuje raztrgane papirnate dinarje.

Avstrija.

Železničarska stavka je končana. Med zastopniki železničarskih organizacij in zastopniki vlade je došlo 12. t. m. do končnega sporazuma. Normalno delo se je pričelo še isto noč. — Vsled te stavke se je tudi notranji politični položaj zelo poostril. Zvezni kancelar g. dr. Seipel je sicer poskušal sestaviti novo vlado, a se mu to žalibog ni posrečilo. Pojavil se je močan odpor proti njemu v njegovi lastni stranki. Za svojega naslednika je predlagal g. posl. dr. Rameka. Glavni odbor parlamenta je v torek poveril dr. Rameku sestavo novega kabineta. Nova vlada je sestavljena sledeče: zvezni kancelar dr. Ramek, namestnik, notranji in pravosodni minister dr. Clessin, finančni minister dr. Ahrer, minister za socialno skrbstvo dr. Resch, zunanji minister dr. Mataja, vojni minister dr. Weiss.

Italija.

Zimsko zasedanje parlamenta je bilo 12. t. m. otvorjeno. Opozicija razen komunistov se je odločila za abstinenčno politiko ter se tako tudi otvoritvenega zasedanja ni udeležila. Delovni program parlamenta je zakonitev tiskovnega zakona, zakon o ženski volilni pravici ter zakon o nacionalni mobilizaciji. V notranjem političnem položaju Italije je nastal velik preokret. Giolitti, bivši ministrski predsednik, je odrekel nadaljnjo podporo Mussoliniju ter prešel v najostrejšo opozicijo. Opozicija pripravlja predlog, da je neobhodno potrebno interveniranje krone, da se prepreči nadaljnjo gaženje ustave. Pri glasovanju za zaupnico Mussoliniju se je pokazalo nezadovoljstvo in nezaupanje v lastnih vrstah fašiste s tem, da se je 70 fašistovskih poslancev pred glasovanjem odstranilo iz zbornice.

Konferenca nasledstvenih držav.

Zastopniki Jugoslavije, Čehoslovaške in Avstrije so se minuli četrtek sestali na Dunaju ter razpravljali o bivših avstrijskih fondih in ustanovah. Meseca decembra se bo vršila v Rimu prava konferenca vseh nasledstvenih držav in na kateri se bode skušalo urediti to težavno in velevažno vprašanje.

Društvo narodov.

Svet društva narodov se bode sestel dne 8. dec. v Rimu k 32. rednemu zasedanju pod predsedstvom brazilskega delegata g. Melo Franka. Najvažnejše vprašanje na tem zasedanju bo razorožitev.

Dopisi.

Mariborske novice.

Tukajšnje moško kaznilnico so prišli inšpicirat višji drž. pravdnik g. Kremžar, računski ravnatelj g. Paternosta in računski uradnik g. Dekleva. Vizitacija kaznilnice se vrši vsako leto. — Marija Kovačič, služkinja pri g. Kolbergerju v Šoberju pri Mariboru je ob priliki svojega odhoda iz službe pomeverila svojemu gospodarju 35.000 Din. Predrzne tatice do sedaj še niso našli. — Bivšemu županu g. dr. Schmidererju je umrla sestra ga. Marija Schmiderer. Bila je velika dobrotnica ubogih. — Dne 1. decembra t. l. se vrši pri fin. okrajnem ravnateljstvu licitacija vojaških barak »Dunaj«. Podrobnejši podatki se dode pri imenovanem uradu. — Bogoslovni profesor g. dr. Jehart nastopi v mesecu decembru študijsko potovanje po Orientu. — Proračun mestne občine Maribor za leto 1925 je izložen v mestnem knjigovodstvu vsakomur na vpogled. — Dalje časa se že pogreša žand. stražmojster v p. g. Josip Potočnik. Sumi se, da je izvršil samomor. — 42-letna Marija Dreo, soproga urarja, je hotela v nedeljo zvečer izvršiti samomor s tem, da je odprla plinsko cev, narkar se je razblinil plin po sobi. Ona se je vlegla v posteljo in tako pričakovala svoje odrešenje. Sreča pa ji ni bila mila in smrt ji ni bila namenjena. Mož, ki se je vrnil proti večeru domov, je videl celo sobo v plinu in ženo ležečo na postelji v popolni nezavestnosti. Takoj je poklical zdravnika, ki je prožil ženi prvo opmoč in jo pustil odvesti v bolnico. — Pri tvrdki »Drava« zaposleni delavec Ivan Namrhnik se je pretečeni teden težko ponesrečil, tako da so ga morali prepeljati v bolnico, kjer se je izvršila operacija. — V nedeljo 16. t. m. se je v Narodnem domu priredil v spomin 80-letnice Gregorčičevega rojstva Gregorčičev večer. — Prvi sneg se je pojavil pri nas v petek. — Anketa »Doma ubogih« se je vršila v soboto 15. t. m., na kateri se je razmotrivalo o zgradbi »Doma ubogih«. Ustanovil se je odbor, ki ima skrbe, ti, da se načrt izvede. — Josip Goričan, uslužben pri tukajšnji kolodvorski pošti, je v sredo dne 19. t. m. izvršil poskus samomora in to na podstrešju svoje hiše s tem, da se je obesil. Pomoč je bila takoj na mestu in je preprečila njegov prvotni namen, kate-rega je nameraval izvršiti v pijanosti.

Celjske novice.

Občni zbor Glasbene Maticе v Celju se je vršil v petek 14. nov. ob 20. uri v pisarni Glasbene Maticе. Društveno šolo obiskuje nad 200 gojencev. Prirejenih je bilo v preteklem poslovnem letu 5 solistovskih koncertov, en cerkveni in trije mladinski koncerti s predavanjem. Novo izvoljeni odbor je sestavljen tako: predsednik g. rav. Gruđen, za odbornike g.č. Zupančičeva, gg. rav. Jeršinovič, ravnat. Serajnik, dr. Sajovic, prof. Fink, Pfeifer in Medvešek. Preglednikom računov gg.: rav. Marinšek in Smodiš. — V soboto 15. t. m. se je vršil občni zbor Narodne čitalnice v Celju. G. župan dr. Hrašovec je v odsotnosti obolelega preds. g. dr. Serneca otvoril in vodil občni zbor. V lepih obrisih je razložil velik pomen in zgodovino tega narodnega društva, ki obstoja že od leta 1862 in je najstarejše obstoječe društvo v Celju. V novi odbor so izvoljeni: za predsednika g. dr. Josip Serneca, za podpredsednika g. dr. J. Hrašovec. Odborniki so sledeči gg.: dr. Sernečeva, Kernova, vl. svetnik Lilek, Čepin, Bervar, Grobelnik in Pečnik; pregledovalcem računov pa gg. rav. Kralj in veletrgovec Rudolf Stermecki. — Z 20. novembrom prične voziti na progi Velenje-Celje redno nov mešani vlak, ki odhaja iz Velenja ob 12.10 in pride v Celje ob 14.15. — Marija Golob je zadobila v tovarni »Pyrota« v Čretu v sredo dne 12. t. m. vsled požara hude opekline, katerim je podlegla dne 16. t. m. ob 6. uri zjutraj v javni bolnici. — Pri okrožnem sodišču v Celju je razpisano mesto vodje zemljiške knjige. Prošnje se morajo vložiti najpozneje do 1. januarja 1925. — V okolici Vojnika je avtomobil povozil deklico Heleno Felicijan in jo smrtno ranil tako, da je v bolnici kmalu nato umrla. — Mestni fizik g. dr. Dereani je v torek 11. tm. predaval v prostorih meščanske šole o nalezljivih boleznih. — Celjska evangelijska občina je pred tednom obhajala 70-letnico svojega obstoja, 25-letnico, odkar ima svojega lastnega vikarja in 20-letnico, odkar si je sezidala svojo cerkev. V počaščenje tega izrednega jubileja se je vršil v soboto dne 8. t. m. v hotelu »Union« družabni večer, v nedeljo 9. t. m. dopoldne je bila slavnostna maša, v torek pa umetniški koncert v protestantski cerkvi.

Ptujske novice.

Nemci in nemčurji ne morejo pozabiti občinskih volitev, pri katerih jim je odklenkalo za vedno. Začeli so tudi bojkotirati trgovce in obrtnike, ki so imeli slovenske lepake v izložnih oknih. Nam je to prav; če bo pa njim, kadar jih bodo začeli naši ljudje bojkotirati, pa ne vemo, kako se bodo kisló držali. Zapomnijo pa naj si že v naprej, da bo zmagala na slovenski strani, na švabski pa pogorišče. — Dne 10. in 11. t. m. so se zbrali v Ptujju sošolci in prijatelji našega pisatelja Prleka Meška. Meško je obhajal svojo petdesetletnico. Na kolodvoru ga je čakala mladina in ga obsula s cvetjem, pozdravil pa ga je ravnatelj gimnazije dr. Komljanec in župan Blažek. Zvečer je bila v mestnem gledališču predstava »Pri Hrašovih«. Gledališče je bilo nabito polno. Pred predstavo je govoril prof. Sovré in zdelo se nam je, da govore Mešku angelci. Med odmorom je moral

Meško iti na oder, kjer so ga obstopili gledalci, pozdravil pa ga je predsednik dramatičnega društva in mu izročil lavorjev venec. Igralci so se v igro vživel in igrali prav dobro. Tudi podoknice ni manjkalo. Dne 11. t. m. se je zbrala vsa šolska mladina in drugi v Društvenem domu, kjer ga je pozdravila mladina, dr. Komljanec pa nam je opisal njegovo življenje, njegovo delo. Tudi naš 50-letnik nam je povedal marsikatero zanimivo iz svojega življenja. Veliki župan mu je izročil odlikovanje red sv. Save 3. reda, in Meško se je jako lepo zahvalil in povdarjal, da se pri vsaki maši spominja naše domovine in našega kralja. Ganjen je bil tako, da smo mislili, da se bo zdaj pa zdaj razjokal. Pa tudi če bi se; z njegovim očesom bi bile mokre oči vseh navzočih, ker vsi smo čutili z njim. Pri obedu v Narodnem domu so se zbrali vsi sošolci in vodje uradov, zvečer pa je bil sestanek vseh Meškovič ljubiteljev v Društvenem domu. Takega neprisiljenega družabnega dneva Ptuj še ni imel in ga tudi kmalu ne bo imel. Dne 12. pa se je slavljeneč odpeljal v svojo rojstno vas k Sv. Tomažu, potem pa gre spet med svoje vernike, tja h koroški meji, kjer čaka, da bi bila zopet Gospa sveta naša. Da bi se mu ta želja kaj kmalu uresničila. — Sluga mestne hranilnice Tenjer Nikolaj je tako nesrečno padel na Florjanskem trgu, da si je zlomil desno nogo. Oddan je v tukajšnje bolnico. — Dne 9. t. m. so se fantje iz Budine in Spuhelj zopet pretepli. Eden izmed njih je zadobil lahko telesno poškodbo. — Radi cestno-policijskega reda so bile kaznovane 3 osebe, radi nedostojnega vedenja pa 4 osebe. — Nekemu trgovskemu potniku in brivskemu pomočniku, oba iz Ljubljane, je bilo jako všeč tuje kolo. Oba sta naznanjena radi pomeverbe sodišču. — Tudi nekaterim vajencem diši tuje blago. Tem začetnikom tatvine bo kmalu minilo veselje do tuje lastnine, ko dobe pri sodnji zasluženno plačilo. — Nekateri posestniki hiš razobešajo zastave na drogove, ki od daleč izgledajo v cesarskih barvah. Upamo, da do prihodnjic osnažijo drogove. — V soboto so priredili železničarji časten večer svojemu tovarišu g. Haladeji, kateri je upokojen. Mož je bil vedno zaveden Slovenec in skoro vse dopuste je žrtvoval prosvetnemu delu, posebno pa dramatičnemu društvu. V kroniki dramatičnega društva mora biti njegovo ime zapisano z zlatimi črkami. Želimo mu tudi mi, da bi užival svoj zaslužen pokoj še mnogo let zdrav in vesel. — Dramatično društvo lepo napreduje. V mesecu marcu mislijo uprizoriti »Moč teme«. Do sedaj so gostovali mariborski igralci enkrat; počastili pa nas bodo še nekolikokrat. Da pa dramatično društvo zmore vse te izdatke, prireja vsako nedeljo dve kino-predstavi. Filmi so vedno taki, da se predstav lahko udeleži tudi mladina. — Dela za elektrifikacijo Ptujja napredujejo. Stavbe za transformatorje so že pod streho. Nekaj hišnih posestnikov in najemnikov se je že vpisalo v električno zadrugo in pri teh se že izvršujejo inštalacijska dela.

Rogoza pri Mariboru. V nedeljo dne 9. t. m. so našli s preparanim trebuchom, ob priliki lova na Scherbaumovem veleposestvu v gozdu, ležati istotam zaposlenega 34-letnega hlapca Jakoba Irgoliča. Izjavil je, da ga je neznan človek napadel in ga z nožem smrtnonevarno ranil. Kakor pa vse okoliščine kažejo, je hotel izvršiti samomor. Našli so poleg njega krvav nož, njega samega pa z odpetimi hlačami in z golim trebuchom. Prepeljali so ga z avtomobilom v mariborsko bolnico, a je malo upanja, da bi okrevaj.

JOHAN
se dobi
v vseh specerijskih prodajalnah.

In Vi
milostljiva gospa?

Želite li, da se končno iznebite Vaših peg? Veseliti se čiste in bele kože? Poizkusite torej LEKARNARJA FELLERJA ELSA-POMADO ZA OBRAZ IN OBVAROVANJE KOŽE, to odlično sredstvo za lepoto, za vzdržanje mladeniške kože, katero zanesljivo odstrani vse nečistosti kože, prišče, pege, lišaj, zajedavce, ogrce. Da celo nabori in gube se odstranijo z redovito masažo s pomočjo Fellerjeve kavkaške Elsa-pomade za obraz in obvarovanje kože.

ZA POIZKUŠNJO 2 lončka z zavojnico in poštnino za 36 Din., toda le tedaj, ako se denar pošlje vnaprej, kajti po povzetju je za 10 dinarjev poštnina višja.

Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, LEKARNAR
v Stubici Donji, Elsatrg 332, Hrvatska.

ELSA - TEKOČE LILIJNO MLEKO, idealno negovalno sredstvo za poit. ELSA-LILIJNO MLEČNO MILO, ELSA BORAKSOVO, ELSA-GLICERINSKO MILO, so mila lepote vsake elegantne gospe.

Slovenska Bistrica. V soboto 15. t. m. je bil na tukajšnjem pokopališču pokopan bivši postrežček in mestni ubožec, znan pod imenom »Pičov-Anzek«, ki je zbujal s svojo komično staturo vedno občo pozornost. — Tukajšnji okrajni zastop je v pretečenem tednu pokazal čudno človekoljubnost napram vdovi umrlega, nad 20 let tukaj službujočega sodnega svetnika Pirnata s tem, da je dal isto, po občinskih in sodnih organih deložirati, ne da bi ji bil preje preskrbel drugo stanovanje. Okrajno glavarstvo kot stanovanjska oblast pa je bilo glede izvedbe stanovanjskega zakona drugega mnenja in je dalo županu brzjavni nalog, da se nasilno izprazni stanovanje po isti stranki zopet in takoj zasede. Baje se je nekaterim tuk. klerikalnim odbornikom radi tega mudilo z deložacijo, da pridobijo »Orli« zopet prostore za telovadbo. Naj si bodo vzroki za deložacijo ti ali oni, toda mnenja smo, naj se zakoni napram vsem državljanom izvajajo enako humano in neprenajljeno. — Znano gostilno Petra Novaka je vzel za delj časa v najem g. Jože Ručigaj, koroški begunec in prejšnji lastnik Narodnega doma v Grebinju. Gostilno z ozirom na dobro postrežbo in solidne cene priporočamo. — V sredo se je poročil tukajšnji lesotržec g. Ivan Žuraj z gđno Miciško Verhovšek, hčerko gostilničarke, lesotržke in posestnice ge. Ane Vrhovšek iz Gornje Bistrice. Čitalniški pevski zbor je zapel na predvečer ženinu, ki se je osobito pri »Sokolu« izkazal za pridnega kulturnega delavca, mično podoknico. Bilo srečno!

V Sv. Lovrencu na Pohorju so najbolj zagrizeni nemškutarji. Kolovodje so jim trgovci in gostilničarji (izjema je gostilna Koder). V svoji zagrizenosti so si ustanovili celo svoj Männergesangsverein, ki ga baš v tem času nameravajo razširiti v mešan zbor. Pevovodjo si naročajo iz Maribora in ga z veliko požrtvovalnostjo pogostijo vsakokrat v drugi družini. Nemški pevci pa so: Hajaško, Novak, Lešnik, Kukič, Boldin itd., torej teutoburske grče najčistejšega kalibra. Nihče bi se ne brigal za njihovo petje, če bi ostalo privatno. Prepričani smo namreč, da Kukovič in Boldin s svojim krakanjem ne bosta zadrževala slovenske pesmi in probujajočega se Pohorja. Nikakor pa nismo zadovoljni, da bi nas nemškutarski kramerji izživali z nemškim petjem. »Orjuna« je prišla h koncertu in rekla: »Gospodje, lahko plešete, pijete, godete in kar vam drago, samo nemško petje smatramo za provokacijo, ki ga ne dopustimo.« In ženske in godci so odšli in »Orjuna« tudi. Tako se je končal nemški koncert v Sv. Lovrencu. V pondeljek pa pride mariborska »Straža« in se v znani objestnosti zavzema za naše pohorske nemškutarje. Sploh je postal ta list v zadnjem času nekaj političen zagovornik štajerskih nemškutarjev. »Straža« je nekdanj res bila narodna straža, danes pa se lahko trdi o njej, da se meče za renegati kakor počestna vlačuga. Ne bi pisali tega, hočemo pa javno pribiti, da se je našel slovenski list, ki napada naše narodnjake v prilog renegatom. To je politično vlačugarstvo, kakor ga ne pozna noben drugi narod. Narodnjak v št. Lovrencu.

Hoče pri Mariboru. Gospod urednik! V Mariboru ste tako srečni, da imate za tržnega nadzornika mežnarja in muzikanta iz Hoč. Ko sem prišel te dni v Maribor, sem imel priliko spoznati oliko tega »gospoda«. Kričal je nad kmečkimi prodajalci na sejmišču, kakor kakšen krotilec divjih zveri v menžariji. Vzroka kričanja sicer nisem mogel ugotoviti, toda skrajno škandalozno je, da ima naše mesto za tržnega nadzornika človeka z manirami srednjeveškega valpeta. Sicer pa ta gospod mežnar ni vedno tako brutalen. Na primer ob priliki velikonočne zbir-

ke, kadar pride z jerbasom po jajca, klobasice in druge take dobre reči, je ta gospod zelo ponižen in že od daleč nosi klobuček pod pazduho in je, kakor bi bil z medom namazan. Ta naš dični mežnar pa ima tudi detektivske lastnosti. Jako rad se smuka okoli naprednih ljudi in naprednih prirediteljev ter vse, kar izve, nese takoj gospodom v farovž na nos. Za danes dovolj, gospod urednik, ob priliki še več! — Napreden kmet iz Hoč.

Hoče. V noči od 4. na 5. t. m. so neznani zlikovci podrli in poškodovali na tukajšnjem pokopališču 14 nagrobnih spomenikov. Oblasti celo zadevo pridno zasledujejo in želeli je, da suroveže, ki niti mrtvim ne privoščijo miru in skrunijo grobove, kmalu izsledijo ter jih občutno kaznujejo.

Strnišče - Sv. Lovrenc. V tukajšnji župniji je namješčen 70 let star župnik, za pomoč mu je dan kaplan. A pomislite, kaj so storili ljudje tiste stranke, katere geslo bi moralo biti: Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe. Odstranili so župnika samo iz razloga, ker se gospod župnik ni politično udejeval. Njegove pridige so bile krasne, z njimi je hotel vzgojiti naše župljane, hotel jih je vzdigniti, da bi bili dovtetni za dobro. A ljudje niso bili hvaležni njegovim prizadevanjem, ampak so mu povrnili hudo za dobro. — Zelo smo se razveselili, ko smo dobili vest, da zopet vodi krmilo naše države močna roka nacionale vlade. Prejšnja vlada je obljubljala vse mogoče, a obljub ni izvršila. Držala se je namreč gesla: obljubi se lahko, a dati je preveč. Naša stranka ne obljublja, ampak bo s svojim delom dokazala, da le edino ona je v stanu pomagati vsem slojem v državi.

Brezno. Pri nas je bil dne 14. nov. t. l. županom izvoljen znani zagrizeni nemški nacionalec Hans Pototschnigg, posestnik, gostilničar in bivši c. in kr. avstrijski »oberlajtnant« — varovanec našega župnika Sagaja. Izvoljen je bil s 6 proti 3 glasovom. Novo izvoljeni župan slovenskega jezika ni zmožen niti v besedi, še manj pa v pisavi. Sploh je njegova izvolitev le Sagajevo in Schauerjevo maslo. Kaj pravi k temu županski kandidat Slovenske ljudske stranke g. Rudolf Rebernik? Merodajne faktorje pozivljamo, da izvolitve Hansa Pototschnigga ne potrdijo, ker bi bila sramota, da bi nam na tako eksponiranem mestu županoval nemškutar Pototschnigg!

Limbuš. (Nenavaden način samomora.) Tukajšnjemu posestniku Ivanu Vrtnak je nedavno umrla soproga. Vsled velike obupanosti in nenadomestljive izgube svoje soproge se je mož odločil, da gre tudi on v smrt, ker njemu ni več obstanka na tem svetu. V pričo mrtve žene, ki je ležala na mrtvaškem odru, si je nesrečnež končal življenje s tem, da si je pognal kroglo v glavo. Bil je na mestu mrtev. Tragičen način zakonske ločitve.

Razno.

Mariborska »Straža« je trdila zadnjič, da je dr. Ravnik silovito skop človek, včerajšnja pa piše, da je silovito radodaren in da je v skupni družbi plačal kar za tri litre kuhanega vina svojim prijateljem in znancem. Kaj bo sedaj resnica? Po našem mnenju in po tem pisanju sodeč, so najbrže klerikalci divji in nevoščljivi iz razloga, ker ni njim plačal teh treh litrov vina, ker oni so tako vedno navajeni piti zastonj na račun delovnih žuljev slovenskega ljudstva. Mi smo v toliko dostojni, da običavamo pri skupnem računu tudi skupno plačati. V ostalem izgleda, da se klerikalci jako tresejo pred mogočno Narodno radikalno stranko. Pika.

Na naslov merodajnih faktorjev. Od vseh strani naše mariborske oblasti prihajajo pritožbe, da nekateri naši najboljši pristaši in naročniki »Narodnega Gospodarja« po cele tedne ne dobivajo lista. Šesti številki »Narodnega Gospodarja« smo priložili tudi položnice, katerih pa prejemniki časopisov večinoma sploh niso dobili in je edini mogoči zaključek ta, da so položnice med oddajo lista na pošto in med dostavitvijo istega izginile iz posameznih števil. Z ozirom na številne pritožbe smo stvar zasledovali in je na podlagi podatkov tega zasledovanja upravičen sum, da posamezne številke našega časopisa med potovanjem iz mesta oddaje do mesta naslovnika izginejo na ta način, da si jih prilastijo nepoklicane osebe, ali pa jih kratkotalno poskrrijejo ozir. vržejo stran, mesto da bi jih dostavili naslovnikom. Stvar bomo z vso energijo zasledovali in smo že storili potrebne korake, da bodo naši zapniki dostavljanju našega lista posvetili posebno pažnjo. Dotičnike, ki skušajo škodovati »Narodnemu Gospodarju« z nepravilnim poslovanjem, pa že danes opozarjamo, da bomo proti njim postopali z vso potrebno strogostjo in brezobzirnostjo.

Program slavnostne vožnje na progi Ormož-Ljutomer-Murska Sobota dne 22. nov. 1924. Po odloku Min. za promet se dne 22. nov. 1924 na novo zgrajeni progi Ormož-Ljutomer-Murska Sobota izvrši slavnostna vožnja s posebnim vlakom po sledečem voznem redu:

Vozni čas	Prihod		Postanek		Odhod		Postaje	Vozni čas		Prihod		Postanek		Odhod	
	min.	ura	min.	ura	min.	ura		min.	ura	min.	ura	min.	ura	min.	ura
				8 30			Ormož	13	22	05					
13	8	43	10	8 53			Pavlovci p.	11	21	50	2	21	52		
11	9	04	30	9 34			Ivanjkovci	13	21	37	2	21	39		
13	9	47	10	9 57			Žerovinci p.	22	21	22	2	21	24		
19	10	16	20	10 36			Ljutomer	17	13	36	444	21	00		
17	10	53	10	11 03			Veržaj	16	13	17	2	13	19		
16	11	19	10	11 29			Beltinci	15	12	59	2	13	01		
15	11	44					Murska Sobota							12	44

Povabljeni in udeleženci javnih oblasti in korporacij prispejo v Ormož z vl. št. 832 ob 7. uri 30 min. proge Pragersko-Kotoriba in se vračajo z vlakom št. 831 ob 22. uri 23 min. v Maribor in Ljubljano. Pred odhodom slavnostnega vlaka v Ormožu se vrše oficijelni pozdravi. Vožnja s slavnostnim vlakom je brezplačna in imajo dostop samo uradni železniški organi in od političnih oblasti s tozadevnimi občini in korporacijami določeni udeleženci. Z ozirom na ustroj proge more slavnostni vlak prevzeti največ 250 udeležencev. — Direkcija drž. žel.

K otvoritvi železnice Ormož - Murska Sobota povabljeni mariborski udeležniki se opozarjajo, da je pri vlaku, ki odhaja iz Maribora v soboto, dne 22. t. m. ob 4.57 uri zjutraj, pripravljen za nje poseben voz, ki se po prihodu v Ormož priklopi slavnostnemu vlaku.

Vedno a jour knjigovodstvo sistem Kovač. Lahko in enostavno pisalno delo, največji pregled istega in štednja pri papirju. Prevzem vseh v knjigovodstvo spadajočih del, revizij, trgovskih knjig, tozadevne novoupeljave, zboljšanje in poenostavljenje bilance. Poučevanje o knjigovodstvu. M. Kovač, Gregorčičeva ulica 6.

Grajski kino predvaja od četrta 20. do 23. t. m. veseloigro v 5 činih »Harold Loyd«. Od 24. do 26. t. m. veseloigra v 6 činih »Nelly«.

Mestni kino. Od 21. do 24. t. m. predvaja velikomestno cirkuško dramo v 5 činih »Velika Nepravda«. Od 25. do 27. t. m. pustolovščina v 7 činih »Pod bičem vraga«.

Lepota? Svežost? Mladost? Priljubljena vnanjščina? Vse to si lahko prihranite in zabranite prerano ostarelost edino z racionelnim nečovanjem vašega obraza, vašega telesa, vaših las in zob! Izvanrednega delovanja so že čez 25 let priljubljeni Elza-preparati za negovanje lepote: Elza-obrazna in kožo obvarujoča pomada (2 lončka v priposljanje 36 dinarjev vnaprej), Elza-pomada za rast las (2 lončka v priposljanje 36 dinarjev vnaprej), Elza lilijino milo lepote in drugi Elza-preparati kakor Elza cvet za lase, Elza voda za usta, Elza kolonska voda itd. — Adresa: Lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrg 332, Hrvatsko.

Borza. Plačati je treba za 100 angleš. funtov 31.900 Din, za 100 dolarjev 6850 Din, za 100 švicar. frankov 1338 Din, za 100 franc. frankov 365 Din, za 100 laških lir 300 Din, za 100 čeških kron 206 Din, za 1000 avstrijskih kron 96.70 p.

Lastnik: Konzorcij »Narodnega Gospodarja«. — Glavni in odgovorni urednik Ivan Pučel. — Tisk Ljudske tiskarne Maribor, Sodna ulica 20.

Nabirajte prispevke za naš tiskovni sklad!

JAŠ & LEŠJAK, MARIBOR
ŠOLSKA ULICA ŠTEV. 2
 Specialna trgovina za kavo, čaj, kakao, čokolado, rum, konjak, likerje, desertna in namizna vina
NA DROBNO * * NA DEBELO

PERHAVEC & VALJAK, Maribor
 Tovarna za izdelovanje likerjev, desertnih vin in sirupov, d. z o. z.
 Izdelujemo točasnó:
 Chartreuse Vermouth
 Benediktinec Marsala
 Alaš-kimovec Marsaletta
 Jajžli-konjak Malinov sok
 Vanilija Punč
 Grenčak (Zelodčni liker) Rum
 Naši likerji, fina vina in sirupi so samo pristni, prvovrstni izdelki, iz najtinejših zelišč izdelani in prekašajo vsako tu- in inozemsko konkurenco
ZAHTEVAJTE NAŠ CENIK!

V Narodnem domu pri novem gostilničarju Osetu je spet zbirališče Slovanov vseh strank. — Prvovrstna hrana in pijača — Vsi časopisi. — Sprejemajo se vsak dan novi abonenti na hrano. — Sobe za veselice, shode in sestanke itd.

Ni Vam več potrebno godrnjati radi draginje, ker sedaj lahko dobite vse vrste blaga za obleke in perilo pri tvrdki
J. N. ŠOŠTARIČ, MARIBOR
 ALEKSANDROVA CESTA ŠT. 13
 po zelo znižani ceni
 na pr. sukno po 60.—, 70.—, 90.—, 100.— Din itd., platno po Din 11.—, 14.—, 16.—, 20.— itd., izgotovljene srajce Din 44.—, 50.—, 56.— itd., spodnje hlače po Din 32.—, 34.—, 40.— itd. Izgotovlj. obleke, plašče in drugo za vsako ceno.
 Uslužbenci pri pošti in železnici dobe blago tudi na obroke

„LUTKA“
 tvornica otroških igračk
 Maribor, Trubarjeva ul. 2
 Pisarna: Vila Korotan. -- Telefon 261.

Kar ne veš vprašaj
 Univerzalni informativni biro
„ARGUS“
 Knez Mihajlova 35. Telef. 6-25
 Beograd
 (Prehod Akademije nauka.)

Zobobola
 ne pozna kdor
 neguje zobe z
„ITO“